

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

IV. Concilium Carthaginense vetuit ne Presbyteri ad transmarina judicia
appellent.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

interpres crediderit Synodum Sardicensem non tribuere Presbyteris licentiam interpellandi Episcopos vicinæ provincie, nisi absente Metropolitano. Ea fuit causa cur eum in versione sua addiderit contra ipsa verba canonis; de cuius fide dubitari non potest, cum Dionysij versio, & quod in primis observandum est, Concilium Africae in epistola ad Bonifacium, eum nobis exhibent clausula illa carentem.

Cab. 18. Concil.
Africa.

IV. Concilium Carthaginense renovavit canonem Milevitanum, edicto ne Presbyteri ad transmarina judicia, id est, Romam, appellarent, sub pœna excommunicationis: *Non provocent ad transmarina judicia, sed ad Primates provinciarum suarum, sicut & de Episcopis saepe constitutum est. Ad transmarina autem qui putaverit appellandum, à nullo intra Africam ad communionem suscipiatur. Quod fusè explicant iidem Afri in epistola ad Celestinum: Presbyterorum quoque & sequentium Clericorum improba refugia, sicut te dignum est, repellat sanctitas tua: quia & nulla patrum definitione hoc Ecclesie derogatum est Africana, & decreta Nicæna sive inferioris gradus Clericos, sive ipsos Episcopos, suis Metropolitanis aperire commiserunt Prudentissimè enim iustissimèque viderunt quacunque negotia in suis locis ubi orta sunt finienda, nec unicuique provincie gratiam sancti Spiritus defuturam; ---- maximè quia unicuique concessum est, si iudicio offensus fuerit cognitorum, ad Concilia sua provincie, vel etiam universale provocare.*

Innoc. I. epist. ad
Victric. c. 3.

V. Suprema illa potestate fruebantur Concilia provincialia Galliarum, jure tamen consultationis Ecclesie Romanæ servato in majoribus causis, ut constat ex celebri illo loco epistolæ Innocentij primi ad Victorium Episcopum Rothomagensis, cuius veram interpretationem investigavi in dissertatione de iudiciis canonicis Episcoporum. Sic igitur scribit Innocentius: *Si que autem cause vel contentiones inter Clericos tam superioris ordinis quàm etiam inferioris fuerint exorte, ut secundum Synodum Nicenam, congregatis ejusdem provincie Episcopis, iurgium terminetur. Nec alicui liceat, sine præiudicio tamen Romanæ Ecclesie, cui in omnibus causis debet reverentia custodiri) relictis his Sacerdotibus qui in eadem provincia Dei Ecclesiam nutu divino gubernant, ad alias convolare provincias. Secundum hos canones & decreta veteres synodi Gallicanæ præcipiunt ut Clerici qui de Episcopis suis conqueruntur, ad synodum accedant; ut patet ex Concilio Valensini anni CDXLII. Arelatenfì secundo anni CDXLIV. & Aurelianensì III. anni quingentesimi trigesimi octavi.*

VI. Avo Caroli magni, Concilii istius-

modi conservata est suprema potestas in iudicandis Abbatibus, Presbyteris, monachis, aliisque Clericis, & laicis excommunicatis. Absoluta auctoritas est id ita consuevisse, cum ita factitatum fuisse doceat Concilium Francofordiense generale habitum anno DCCCXCIV. cui interfuit legatio Hadriani I. Papæ, & ad quod convenerunt Episcopi Galliarum, Germaniæ, & Italiæ, à Rege evocati. *Statutum est, inquit, à Domino Rege & sancta synodo ut Episcopi iustitias faciant in suis parochiis. Si non obedierit aliqua persona Episcopo suo de Abbatibus, Presbyteris, Diaconibus, Subdiaconibus, monachis, & ceteris Clericis, vel etiam aliis in ejus parochia, veniant ad Metropolitanum suum, & ille iudicet causam cum suis suffraganeis. Comites quoque nostri veniant ad iudicium Episcoporum. Et si aliquis est quod Episcopus Metropolitanus non possit corrigere vel pacificare, tunc tandem veniant accusatores cum accusato cum literis Metropolitanis, ut sciamus veritatem rei.*

Constat igitur hoc canone nullum appellationis genus relinqui à iudicio Metropolitanis. Excipit solum, ut si post sententiam synodi superfit adhuc aliqua controversia, accusator & reus adeant Principem cum literis Metropolitanis, ut Rex cognitionem extrajudicalem causæ suscipiat, auctoritatèque suam tribuat pro executione rei iudicatae, aut protectionem suam subditis suis, si contingeret eos opprimi in injuriam legum & canonum. qua de re alibi accuratè dissero.

Cur autem Comites, quos hic canon jubet interessè iudiciis Episcoporum, ad hæc Concilia convenire debeant, docet Prefatio Concilij Moguntini jussu Caroli magni habiti anno DCCCXIII. *Convenit nobis de nostro communi collegio Clericorum seu laicorum tres facere turmas, sicut & fecimus. In prima turma confederunt Episcopi ---- legentes atque tractantes sanctum evangelium. ---- In alia verò turma confederunt Abbates ac probati monachi. ---- In tertia denique turma sederunt Comites & Iudices in mundanis legibus decertantes, vulgi iustitias perquirentes, omniumque adventantium causas diligenter examinantes, modis quibus poterant iustitias terminante. Unde colligitur Comites ea de causa ad synodos convenire solitos, ut pro sua virili leges dicerent, & ut seculares causas eorum definirent qui undequaque ad conventus huiusmodi accedebant. Præterea eorum præsentia necessaria erat ad terminandas lites quæ fortè exoriebantur inter Clericos & laicos, quas ab Episcopo unà cum Comite iudicandas esse sancivit canon XXX. Concilij Francofordiensis; *Si fortè inter Clericos**